

Sundheds- og Ældreministeriet
Sagsnummer 1804304

aga@sum.dk;

CC: sum@sum.dk

København, den 1. oktober 2018

Vedr. høring over udkast til ændring af lov om tobaksvarer mv. samt lov om forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 18 år.

Sundheds- og Ældreministeriet har den 3. september udsendt forslag til høring vedr. hhv. implementering af Kommissionens forordning vedr. sporingssystem og et sikkerhedsmærkningssystem samt skærpede sanktioner ved salg af tobak til personer under 18 år. De Samvirkende Købmænd, DSK, som repræsenterer mere end 1.400 dagligvareforretninger med salg af tobaksvarer, takker for muligheden for at afgive kommentarer.

Bemærkninger til lovforslaget:

§ 31 a: Her mangler en oplysning om, hvor lang tid ID-udstederen kan forventes at blive tildelt sin eneret og dermed under hvilke forhold, ID-udstederen kan planlægge sine investeringer. Jo kortere eneretsperiode desto kortere tid kan ID-udstederen investere og afskrive sine investeringer.

§ 31 stk. 4 – forslag: ID-udstederen beregner en gang årligt gebyrer for virksomhedens ydelser jf. aftale mellem ID-udstederen og Sikkerhedsstyrelsen. De fastsatte gebyrsatser godkendes af Sikkerhedsstyrelsen.

ID-udstederen meddeler senest den 1. december hvert år de fastsatte gebyrsatser, som gælder for det kommende kalenderår.

§ 3, lovens ikrafttræden:

Det fremgår, at loven træder i kraft 1. februar 2019. Sædvanligvis træder erhvervsrettet lovgivning i kraft 1. januar eller 1. juli, hvorfor 1. januar 2019 er et mere oplagt tidspunkt for ikrafttræden.

DSK skal i øvrigt henstille til, at ID-udstederen udpeges snarest muligt af hensyn til de massive implementeringsopgaver, der forestår i alle de berørte led.

Skærpede sanktioner ved salg af tobak til personer under 18 år:

DSK støtter bedre håndhævelse af det eksisterende salgsforbud. Det bør dog nøje overvejes, hvorvidt minimumsbøder på kr. 10.000 er foreneligt med et proportionalitetsprincip, der sædvanligvis indebærer, at der skal være et rimeligt forhold mellem, det passerede og den efterfølgende sanktion. Med en typisk avance på ca. 6% af en

gennemsnitlig salgspris på 42 kroner pr. pakke cigaretter kan man overveje, om en minimumsbøde på kr. 10.000 er rimelig, når den økonomiske gevinst ligger i omegnen af blot 2,50 kroner incl. moms pr. solgt pakke cigaretter.

Den ønskede præventive effekt kan opnås med det eksisterende bødeniveau og med en markant styrket kontrolindsats.

Der henvises til ”særligt i grovere og gentagne tilfælde.” DSK opfordrer til, at en ”grov” overtrædelse defineres i lovens bemærkninger.

Midlertidig deaktivering af forhandlers identifikationskode:

Der bliver pålagt en ekstra opgave for grossisten (sidste led før detailhandelen) ved at holde styr på, hvem som midlertidig har mistet deres tilladelse til at markedsføre og sælge tobak. Denne ekstra opgave er en skærpelse ift. Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2018/574 og vil være en fordyrende ekstra kontrol for de økonomiske operatører og vil i praksis ikke forhindre forhandleren i at markedsføre og sælge tobak.

Forhandleren vil nemlig fortsat kunne sælge ud af sit restlager og alternativt købe ind i mindre mængder hos andre forhandlere, uden at det opdages, at det sker med henblik på videresalg.

Det må være den tilsynsførende myndigheds opgave at sikre, at en forhandler, som midlertidig har mistet retten til at markedsføre og sælge tobak, overholder det midlertidige forbud, som den tilsynsførende myndighed har givet. Det er f.eks. Fødevarerstyrelsens opgave at sikre, at et salgsforbud af fødevarer overholdes.

Hvis den midlertidige deaktivering af en forhandlers identifikationskode fastholdes i lovforslaget, så vil det vil påføre erhvervslivet væsentlige økonomiske og administrative konsekvenser – uden sikkerhed for det ønskede resultat.

Implementering af gennemførelsesforordning (EU) 2018/574:

Der er fortsat mange uafklarede forhold i den praktiske gennemførelse af forordningen. Detailhandelen, herunder ikke mindst detailhandelens kæder og grossister, kan f.eks. ikke påbegynde it-udviklingen af de nødvendige elementer før operatøren af det sekundære datalager frigiver hvilke standarder, som skal benyttes i kommunikationen med Routeren. I værste fald vil disse informationer ikke være tilgængelige før medio marts 2019, ca. to måneder før at forordningen træder i kraft. Det er urealistisk sent.

Udvikling, test og uddannelse af personalet i de nye procedurer og systemer tager tid og er en væsentlig og tidskrævende arbejdsopgave. Det vil yderligere blive besværliggjort af den gradvise indfasning af identifikation på enkeltpakker, hvilket betyder, at grossister i en længere overgangsperiode kan have en blanding af mærket og ikke-mærket tobaksvarer på lager.

Det vil derfor give god mening, hvis tilsynet det første år bruger ressourcerne på kontrolbesøg hos de økonomiske operatører, for i samarbejde at sikre, at de nødvendige rutiner og håndteringen af de kendte fejlkilder er på plads. Dette vil også kunne være

med til at sikre, at sporbarhedssystemet bliver godt implementeret i hele værdikæden fra producent til først detailsalgssted.

Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet:

Blot fordi selve sporings- og sikkerhedsmærkesystemet er reguleret ved en forordning, betyder det ikke, at reguleringen ikke har væsentlige økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet – herunder også for den enkelte forhandler af tobaksvarer. Det bør tydeliggøres, at initiativet rent faktisk medfører såvel økonomiske som administrative omkostninger for erhvervslivet. Et konkret eksempel herpå er, når butikker, der i meget beskedent omfang videresælger tobak til andre der har salg for øje, påføres en voldsom administrativ byrde med de kommende krav.

Generelle bemærkninger:

DSK er grundlæggende enig i, at man massivt skal sætte ind med at forhindre unge i at begynde at ryge, og vi støtter regeringens ambition om en røgfri generation i 2030. Vi havde derfor gerne set, at man sætter bredere ind i forhold til at opnå denne ambition at i højere grad lancerede en samlet ”pakke” med en række indbyrdes afstemte initiativer.

DSK er opmærksom på, at ”lov om forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 18 år” senest var i offentlig høring hen over sommeren med henblik på fremsættelse af lovforslag kort efter Folketingets åbning.

DSK savner dog fortsat eksempelvis forbud mod, at unge under 18 år må købe cigaretter (nuværende salgsforbud suppleret med et købsforbud), forbud mod rygning på alle ungdomsuddannelser og et obligatorisk udstillingsforbud af tobaksprodukter. Et egentligt udstillingsforbud vil sikre, at det ikke vil være muligt for ”free riders” at undlade at skjule tobakken. Uden understøttende lovgivning vil der blive flyttet markedsandele fra ”ildsjælene” til ”free riders”, hvilket næppe er hensigten.

På den baggrund vil DSK endnu engang opfordre til et ”Nationalt Tobaksforlig,” der kan være inspireret af DSK’s forslag – <https://dsk.dk/koebmaend-efterlyser-nationalt-tobaksforlig-2/> - fra april 2018.

Skulle vore bemærkninger give anledning til spørgsmål, må I endelig kontakte os.

Med venlig hilsen

Claus Bøgelund Nielsen